

Tárgytematika / Course Description
**A kultúra és a kulturális intézmények szerepe a település- és
közösségfejlesztésben**
AKLM_BHTM025

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Varga Balázs

Félév / Semester: 2024/25/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék és magukévá tegyék a település- és közösségfejlesztés szemléletét. Kulturális szakemberként képesek legyenek ellátni a fejlesztő szerepét, segíteni a közösségek létrejöttét, támogatni működésüket. Sajátítsák el a különböző szervezetekkel és intézményekkel való kapcsolatépítés elveit, az érdekérvényesítés módjait. Képesek legyenek átlátni a helyi társadalom, a helyi hatalom működési mechanizmusait. Ismerjék fel a helyi nyilvánosság szerepét és hatékonyan tudjanak megjelenni és szerepelni különböző fórumokon.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- A közösségfejlesztés szakmai gyökerei és története (USA, Nyugat-Európa, Magyarország)
- A közösségfejlesztés meghatározása
- A közösség és az ifjúsági közösség sajátosságai
- A közösség és társadalom dichotómiája
- A közösségfejlesztés fő jellemzői és alapelvei
- A közösségfejlesztés értékei és etikája
- A lokalitás, szomszédság
- A társadalmi nyilvánosság sajátosságai
- A közösségfejlesztés módszerei I.: aktivizáló módszerek
- A közösségfejlesztés módszerei II.: helyi nyilvánosságot szervező és együttműködést fejlesztő módszerek
- A közösségfejlesztés módszerei III.: gazdaságfejlesztő, illetve a települések megismerésére és feltárására kialakított módszerek
- A közösségfejlesztés magyarországi hálózata és kapcsolatrendszere
- Közösségfejlesztés és közművelődés

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: az órákon történő részvétel a TVSZ szerint.

Az érdemjegy megszerzésének feltétele: az aláírás megszerzése. Az érdemjegy megadása az órákon megtartott kb. 35-40 perc időtartamú prezentáció alapján történik. Minden hallgatónak egy-egy 3000 főnél kisebb lélekszámú települést kell kiválasztania, melyet az első órán megadott szempontok (pl. helyi humán erőforrások, infrastrukturális fejlettség, fejlesztési lehetőségek, stb.) alapján kell bemutatnia.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező:

Arapovics Mária – Vercseg Ilona(szerk.): Közösségfejlesztés. Módszertani útmutató. Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási Központ – NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. – Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, 2017. (http://cselekvokozossegek.hu/wp-content/uploads/csk_utmutato_kozossegfejlesztés_online_20170331.pdf)

Varga A. Tamás – Vercseg Ilona: Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest, 2001.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Ajánlott:

Cole, Michael – Cole, Sheila R.: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 2001.

Csathó Tibor: A közösségfejlesztés és a helyi hatalom kapcsolata. Parola, 2008/2. sz.

Csepeli György: Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

Csepeli György: Társadalmi szolidaritás – összetartó társadalom. Parola, 2010/3. sz.

Nizak Péter – Péterfi Ferenc: A közösségi részvétel – társadalmi és hatalmi beágyazottság. In: Márkus Eszter (szerk.): Ismerd, értsd, hogy cselekedhess. Nonprofit szektor analízis. Tanulmányok a részvételi demokrácia

gyakorlatáról. Nonprofit Szektor Analízis – Program-EMLA Egyesület, Budapest, 2005. 83-101. p.

Péterfi Ferenc: Érdekképviselés, érdekvédelem, hatalomkontroll – mivégre? Civil Szemle, 2009/1-2. sz. 78-94. p.

Rothman, Jack: A közösségi beavatkozás megközelítései. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2002.

Utasi Ágnes (szerk.): Közösség és közélet. Vincze Kiadó, Budapest, 2010.

Vercseg Ilona: Közösségfejlesztés és civil társadalom, Magyarország. Parola, 2004/4. sz. 11-13.p.

Vercseg Ilona: Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. ELTE Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszék, Budapest, 2011.

Vercseg Ilona: A közösségfejlesztés változó meghatározottsága. Parola, 2009/4. sz.

Vercseg Ilona: Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak (Módszertani füzet). Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2004.

www.kka.hu (a közösségfejlesztés magyarországi honlapja)

Parola (A közösségi fejlesztőmunka folyóirata, Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 1990-től negyedévenként) ([www.kka.hu/ Kozossegi Adattar/PAROLAAR.NSF?OpenDatabase](http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/PAROLAAR.NSF?OpenDatabase))

Dr. Varga Balázs, egyetemi docens